

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เอกสารแนบหนังสือถึงอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ
ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ (ชื่ออุทยานแห่งชาติ) พ.ศ.

บทบัญญัติ/มาตรา	ความเห็นและข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
<p>มาตรา 4 เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สืบราชการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แต่ละแห่งเสร็จแล้ว และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบาย ในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศ กำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ จัดทำโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่โดยมิได้มีสิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการ</p>	<p>1. การดำเนินการสำรวจที่ผ่านมามีมติ ครม. วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 รวมทั้งคู่มือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มิได้จำกัดขนาดเนื้อที่ที่สำรวจของแต่ละครอบครัวมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น หากพระราชกฤษฎีกา จำกัดการถือครองที่ดินไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่ จะทำให้เกิดการโต้แย้งทางกฎหมายระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ ความไม่เชื่อมั่นและไม่ไว้วางใจในนโยบายแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของรัฐบาล และเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการสำรวจซึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จภายในวันที่ 22 กรกฎาคม 2563</p> <p>2. พระราชกฤษฎีกา จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของราษฎร โดยพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 มิได้ให้อำนาจในการจำกัดสิทธิในเรื่องนี้ไว้</p> <p>3. พระราชกฤษฎีกา มิได้กำหนดนิยามของคำว่า “ครอบครัว” ให้ชัดเจน และจะทำให้เกิดการตีความและโต้แย้งในทางกฎหมายได้ เช่น จะยึด</p>	<p>แนวทางที่ 1 ตัดถ้อยคำ “ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่” ออกจากบทบัญญัติมาตรา 4</p> <p>แนวทางที่ 2 หากยังคงถ้อยคำที่ว่า “ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่” ในมาตรา 4 ไว้ ควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้</p> <p>(1) กำหนดนิยามคำว่า “ครอบครัว” ให้ชัดเจน โดยให้นิยามให้เป็นไปตามสภาพข้อเท็จจริง ลักษณะของครอบครัวในปัจจุบัน</p> <p>(2) เพิ่มเติมวรรค 2 ของมาตรา 4 ดังนี้</p> <p>“กรณีที่ครอบครัวใดประสงค์จะถือครองที่ดินเกิน 20 ไร่ ให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นกรณีๆ ไป โดยพิจารณาตามข้อเท็จจริงของประวัติการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินและขนาดครอบครัว”</p>

บทบัญญัติ/มาตรา	ความเห็นและข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
<p>บังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี</p>	<p>ความเป็นครอบครัวตามสำเนาทะเบียนบ้าน หรือความเป็นครอบครัวตามสภาพข้อเท็จจริง วิธีชีวิต วัฒนธรรม โดยเฉพาะกับครอบครัวใหญ่ ที่บิดามารดา และบุตรซึ่งมีลูกเขยหรือลูกสะใภ้อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่</p> <p>4. จะทำให้เกิดปัญหาตัวแทนอำพราง (Nominee) เพื่อถือครองที่ดินแทน และอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชน (เช่น ให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะถือครองแทน ทั้งที่ผู้ถือครองที่ดินตั้งใจจะแบ่งที่ดินให้บุตรอีกคนแต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ)</p>	<p>(ควรนำข้อมูลที่ได้มีการสำรวจไว้แล้วมาประกอบการพิจารณาว่า ราษฎรส่วนใหญ่ที่แจ้งการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเนื้อที่เท่าไร และการกำหนดเงื่อนไข 20 ไร่ จะส่งผลกระทบต่อราษฎรจำนวนเท่าใด)</p>
<p>มาตรา 6 ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น และได้ครอบครองที่ดินรวมทั้งทำประโยชน์มาโดยต่อเนื่อง</p>	<p>1. การกำหนดผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลธรรมดา จะส่งผลกระทบต่อกรถือครองที่ดินเพื่ออยู่อาศัยหรือทำกินในกรณีของ “นิติบุคคล” เช่น วัด กองทุนหมู่บ้าน มูลนิธิ สมาคม รวมทั้งบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการท่องเที่ยว (เช่น กรณีของ เกาะเสม็ด เกาะช้าง เกาะพีพี)</p>	<p>แก้ไขถ้อยคำโดยตัดคำว่า “ธรรมดา” ออกเป็นดังนี้ “มาตรา 6 ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลซึ่งมี คุณสมบัติ ดังต่อไปนี้” ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมบุคคลที่เป็นทั้ง “บุคคลธรรมดา” และ “นิติบุคคล”</p>
<p>(3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ออกจากพื้นที่ที่ครอบครองนั้นมาก่อน</p>	<p>2. กรณีการกำหนดคุณสมบัติตาม (1) “มีสัญชาติไทย” จะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทยหรือบุคคลที่อยู่ระหว่างการขอสัญชาติไทยไม่สามารถอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่โครงการได้ เช่น กรณีกลุ่มม้งในเทือกเขาบรรทัด กรณีชุมชน</p>	<p>แก้ไขถ้อยคำเพื่อกำหนดเงื่อนไขยกเว้นให้กับบุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติไทย ดังนี้ “(1) มีสัญชาติไทย กรณีบุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติไทยต้องผ่านการรับรองจากที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านว่าอยู่อาศัยและทำ</p>

ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ

ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) พ.ศ.

บทบัญญัติ/มาตรา	ความเห็นและข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
<p>มาตรา 4 เมื่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สืบราชการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แต่ละแห่งเสร็จแล้ว และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบาย ในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศ กำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ใช้งบฯ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า จัดทำโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่โดยมิได้มีสิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความ เห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และมี</p>	<p>5. การดำเนินการสำรวจที่ผ่านมามีมติ ครม. วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 รวมทั้งคู่มือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มิได้จำกัดขนาดเนื้อที่ที่สำรวจของแต่ละครอบครัวมาตั้งแต่ต้น ดังนั้น หากพระราชกฤษฎีกา จำกัดการถือครองที่ดินไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่ จะทำให้เกิดการโต้แย้งทางกฎหมายระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ ความไม่เชื่อมั่นและไม่ไว้วางใจในนโยบายแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของรัฐบาล และเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการสำรวจซึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จภายในวันที่ 22 กรกฎาคม 2563</p> <p>6. พระราชกฤษฎีกา จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของราษฎร โดยพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2562 มิได้ให้อำนาจในการจำกัดสิทธิในเรื่องนี้ไว้</p> <p>7. พระราชกฤษฎีกา มิได้กำหนดนิยามของคำว่า “ครอบครัว” ให้ชัดเจน และจะทำให้เกิดการ</p>	<p>แนวทางที่ 1 ตัดถ้อยคำ “ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่” ออกจากบทบัญญัติมาตรา 4</p> <p>แนวทางที่ 2 หากยังคงถ้อยคำที่ว่า “ไม่เกินครอบครัวละ 20 ไร่” ในมาตรา 4 ไว้ ควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้</p> <p>(1) กำหนดนิยามคำว่า “ครอบครัว” ให้ชัดเจน โดยให้นิยามให้เป็นไปตามสภาพข้อเท็จจริง ลักษณะของครอบครัวในปัจจุบัน</p> <p>(2) เพิ่มเติมวรรค 2 ของมาตรา 4 ดังนี้</p> <p>“กรณีที่ครอบครัวใดประสงค์จะถือครองที่ดินเกิน 20 ไร่ ให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นกรณีๆ ไป โดยพิจารณาตามข้อเท็จจริงของประวัติการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินและขนาดครอบครัว”</p>

บทบัญญัติ/มาตรา	ความเห็นและข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
<p>ระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี</p>	<p>ดีความและโต้แย้งในทางกฎหมายได้ เช่น จะยึดความเป็นครอบครัวตามสำเนาทะเบียนบ้าน หรือความเป็นครอบครัวตามสภาพข้อเท็จจริง โดยเฉพาะกับครอบครัวใหญ่ ที่บิดามารดา และบุตร ซึ่งมีลูกเขยหรือลูกสะใภ้อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่</p> <p>8. จะทำให้เกิดปัญหาตัวแทนอำพราง (Nominee) เพื่อถือครองที่ดินแทน และอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งของคนในชุมชน (เช่น ให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะถือครองแทน ทั้งที่ผู้ถือครองที่ดินตั้งใจจะแบ่งที่ดินให้บุตรอีกคนแต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ)</p>	<p>(ควรนำข้อมูลที่ได้มีการสำรวจไว้แล้วมาประกอบการพิจารณาว่า ราษฎรส่วนใหญ่ที่แจ้งการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินเนื้อที่เท่าไร และการกำหนดเงื่อนไข 20 ไร่ จะส่งผลกระทบต่อราษฎรจำนวนเท่าใด)</p>
<p>มาตรา 6 ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น และได้ครอบครองที่ดินรวมทั้งทำประโยชน์มาโดยต่อเนื่อง</p> <p>(3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ออกจากพื้นที่ที่ครอบครองนั้นมาก่อน</p>	<p>4. การกำหนดผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลธรรมดา จะส่งผลกระทบต่อกรถือครองที่ดินเพื่ออยู่อาศัยหรือทำกินในกรณีของ “นิติบุคคล” เช่น วัด กองทุนหมู่บ้าน มูลนิธิ สมาคม รวมทั้งบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที่ใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการท่องเที่ยว (เช่น กรณีของ เกาะเสม็ด เกาะช้าง เกาะพีพี)</p> <p>5. กรณีการกำหนดคุณสมบัติตาม (1) “มีสัญชาติไทย” จะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทยหรือบุคคลที่อยู่ระหว่างการขอสัญชาติไทยไม่สามารถอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่โครงการได้ เช่น กรณีกลุ่มม้งในเทือกเขาบรรทัด กรณีชุมชน</p>	<p>แก้ไขถ้อยคำโดยตัดคำว่า “ธรรมดา” ออกเป็นดังนี้ “มาตรา 6 ผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตพื้นที่โครงการต้องเป็นบุคคลซึ่งมี คุณสมบัติ ดังต่อไปนี้” ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมบุคคลที่เป็นทั้ง “บุคคลธรรมดา” และ “นิติบุคคล”</p> <p>แก้ไขถ้อยคำเพื่อกำหนดเงื่อนไขยกเว้นให้กับบุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติไทย ดังนี้ “(1) มีสัญชาติไทย กรณีบุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติไทยต้องผ่านการรับรองจากที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านว่าอยู่อาศัยและทำ</p>

บทบัญญัติ/มาตรา	ความเห็นและข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
<p>อาศัยติดต่อกันเกินหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันควร ฯลฯ</p>	<p>คำว่า ละทิ้งการทำประโยชน์ ไม่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง ติดต่อกันเกิน 1 ปี อาจตีความขัดกับวิธีการทำไร้หมุนเวียนของชุมชนชาวกะเหรี่ยง หรือตามวิถีวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ในพื้นที่</p>	<p>ประโยค...ละทิ้งการทำประโยชน์ ไม่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง ติดต่อกันเกิน 1 ปี <u>ยกเว้นกรณีที่ใช้ประโยชน์ที่ดินแบบไร้หมุนเวียน</u></p>
<p>มาตรา ๘ ในกรณีที่บุคคลผู้ครอบครองที่ดินตามโครงการถึงแก่ความตาย ให้ทายาทอยู่อาศัย หรือ ทำกินต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และถ้าประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำกินในที่ดินนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่บุคคลนั้นถึงแก่ความตาย และให้อยู่อาศัยหรือทำกินได้เพียงเท่าระยะเวลา ที่เหลืออยู่ของโครงการนั้น ๆ ทั้งนี้ แบบคำขอให้ เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด</p>	<p>สงสัยว่า หากผู้ครอบครองอย่างถูกต้อง เสียชีวิตลง ทายาทสามารถยื่นขอครอบครองได้เกิน 1 คำขอ(คน)ใหม่ กรณีมีลูกหลายคน (แต่รวมแล้วไม่เกินขนาดพื้นที่เดิมที่ยื่นครอบครองไว้)</p>	<p>ควรเพิ่มความให้มีความชัดเจนมากขึ้น</p>